

Úřad vlády České republiky
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 – Malá Strana
tel.: 296 153 222
fax: 296 153 264

TISKOVÁ ZPRÁVA NÁRODNÍHO MONITOROVACÍHO STŘEDISKA PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI

NÁZEV

Alkohol, tabák a drogy u české mládeže - výsledky Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2007

Datum uvolnění zprávy

25. 1. 2008

TEXT

Česká republika se v r. 2007 zapojila již počtvrté do Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD), která je zaměřena na užívání alkoholu a jiných návykových látek (tabáku a nelegálních drog) mezi mládeží ve věku 15-16 let. Nyní jsou předkládány výsledky české části této mezinárodní studie. Mezinárodní srovnání dosud není k dispozici – souhrnná mezinárodní zpráva bude zveřejněna pravděpodobně v říjnu 2008.

Souhrn výsledků ESPAD 2007 v České republice

- Ve srovnání s předchozím obdobím byla zaznamenána **stabilizace situace v oblasti zkušeností mládeže s nelegálními drogami** – oproti r. 2003 došlo k poklesu zkušeností se všemi sledovanými drogami s výjimkou konopných látek. U konopných látek je situace srovnatelná s r. 2003 - došlo tedy **k zastavení nárůstu zkušeností** pozorovaného od poloviny 90. let. Zároveň došlo k poklesu subjektivně vnímané dostupnosti nelegálních drog (s výjimkou konopných látek) a k nárůstu subjektivně vnímaných rizik spojených s jejich užitím.
- U nelegálních drog uváděli respondenti v r. 2007 nejčastěji **zkušenosti s užíváním konopných látek** (45,1 %). Na dalších místech se objevují zkušenosti s užíváním **léků se sedativním účinkem** (9,1 %), s užitím **halucinogenních hub** (7,4 %) a s **čicháním rozpouštědel** (7,0 %). Zkušenosti s LSD (5,0 %), extází (4,6 %) a amfetaminy (3,5 %) jsou méně časté, zkušenosti s drogami typu heroin a kokain jsou v populaci šestnáctiletých minimální (2,0 %, resp. 1,1 %).
- Užívání nelegálních drog v posledních 12 měsících se vzhledem k věku respondentů příliš neliší od celoživotního užívání. V posledních 30 dnech užilo marihuanu 18,5 % šestnáctiletých, těžké látky téměř 2 %, užití ostatních drog se pohybuje do 1 %.
- Ve věku 15-19 let má tedy odhadem v ČR alespoň jednu zkušenost s nelegální drogou (konopnými látkami) **necelých 300 tis. osob**, v posledním měsíci asi 120 tis. osob.
- Průzkum v r. 2007 opětovně potvrdil **rozdíly v užívání drog mezi pohlavími** - chlapci uvádějí vyšší zkušenosti s nelegálními drogami než dívky.
- Při regionálním srovnání se projevíly **významné rozdíly mezi kraji ČR**. Zkušenosti s drogami mají nejvíce šestnáctiletí studenti v Ústeckém a Karlovarském kraji, za nimi následují Liberecký a Olomoucký kraj. Regionální rozdíly jsou patrné i co do typu užívaných drog a jejich dostupnosti.
- **Denně kouří (tabákové) cigarety 25 % šestnáctiletých, z nich je téměř 8 % silných kuřáků** (vykouří denně více než 11 cigaret). Podíl denních kuřáků mezi r. 2003 a 2007 mírně poklesl, a to především u chlapců, zatímco u dívek byl zaznamenán mírný nárůst.
- **V užívání alkoholických nápojů se situace od 90. let významně nezměnila**, což je vzhledem k relativně vysoké spotřebě alkoholu mezi mladými lidmi v ČR varující údaj. Nadměrné dávky alkoholu (5 a více sklenic při jedné příležitosti) více než 3krát v posledním měsíci konzumovalo 20 % studentů.
- Oproti r. 2003 došlo **k poklesu subjektivně vnímané dostupnosti** cigaret a alkoholu, ovšem zároveň také **k poklesu subjektivně vnímaných rizik** spojených s kouřením a častým pitím alkoholu.

O studii ESPAD

Hlavními cíli projektu ESPAD je získání spolehlivých odhadů užívání návykových látek u mládeže, srovnání situace v jednotlivých zemích a analýza trendů v období 1995-2007. V ČR byla studie zaměřena také na zjištění rozsahu užívání drog na úrovni 14 krajů. Na realizaci studie v České republice spolupracovalo Psychiatrické centrum Praha, Lékařské informační centrum a Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti.

Projekt je koordinován Švédskou radou pro informace o alkoholu a drogách (CAN) ve spolupráci se Skupinou Pompidou při Radě Evropy. První vlny studie v r. 1995 se zúčastnilo 26 evropských zemí, v r. 1999 již 30 zemí a v r. 2003 to bylo 35 států.

Počátkem r. 2007 byla připravena definitivní česká verze mezinárodního dotazníku ESPAD, který je obsahově zaměřen na užívání legálních i nelegálních návykových látek a postoje studentů k návykovým látkám. Zároveň byly osloveny jednotlivé základní a střední školy, které byly náhodně vybrány na základě typu a geografické polohy tak, aby výsledný soubor dotázaných studentů splňoval kritéria reprezentativity pro ČR (vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr).

Hlavní vlna sběru dat proběhla na přelomu března a dubna 2007, v rámci mezinárodní části studie bylo dotázáno celkem 3 914 studentů narozených v r. 1991. Sběr dat a jejich zpracování proběhlo v České republice podle jednotné evropské metodiky a standardů.

Přehled hlavních výsledků za rok 2007 a trendů za období 1995 až 2007 byl publikován pod názvem **ESPAD 07 – Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách, Česká republika, 2007**. Tato zpráva bude dostupná na stránkách www.drogy-info.cz (zpřístupnění dne 25. 1. 2008 - po skončení TK).

Další informace poskytují:

MUDr. Viktor Mravčík: tel. 296 153 391 nebo 724 192 017, mravcik.viktor@vlada.cz

Mgr. Pavla Chomynová: tel. 296 153 349, chomynova.pavla@vlada.cz

PhDr. Ladislav Csémy: tel. 266 003 272, csemy@pcp.lf3.cuni.cz

Související internetové odkazy

www.drogy-info.cz (portál spravovaný Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti)

www.espad.org (stránky mezinárodního projektu ESPAD – anglicky)

O Národním monitorovacím středisku pro drogy a drogové závislosti

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti je českým partnerem sítě REITOX, zřízené a podporované národními vládami a Evropskou unií s cílem monitorovat situaci v oblasti psychotropních látek, připravovat podklady pro kvalifikovaná politická rozhodnutí v této oblasti na národní i evropské úrovni a vyhodnocovat jejich účinnost. Bylo zřízeno v r. 2002 jako součást Úřadu vlády České republiky – sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

Za správnost:

Ing. Eva Škrdlantová, tel. 296 153 301, e-mail: skrdlantova.eva@vlada.cz